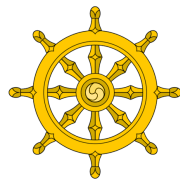

Thành kính tri ân công lao to lớn của [Hòa thượng Thích Minh Châu](#) đã dịch Việt từ nguyên bản tiếng Pali [5 bộ Kinh Nikaya](#) - văn bản đáng tin cậy nhất lưu giữ những lời dạy gốc của Đức Phật Thích Ca Mâu Ni.

DAOPHATGOC.COM

[NGHE SÁCH NÓI](#) - [XEM YOUTUBE](#)

Trích Lời Giới thiệu Kinh Trung Bộ - Tập I

Hòa thượng Thích Minh Châu - 1973

Sau khi dịch xong *Kinh Trường Bộ (Digha Nikàya)*, Vu Lan, Phật lịch 2516 (23-8-1972), tôi dịch tiếp Kinh Trung Bộ và như vậy cố gắng phiên dịch Kinh Tạng Pali như đã phát nguyện từ năm 1965 nhưng vì trách nhiệm của một vị viện trưởng không thể hoàn thành sớm hơn và đầy đủ hơn như ý muốn.

Tôi dựa theo nguyên bản Pali của Hội Pali Text Society để phiên dịch và dùng ba bản dịch làm tài liệu. Tài liệu thứ nhất là những ghi chú bằng tiếng Anh và chữ Hán, tôi đã tự mình ghi vào bản Pali, từng chữ, từng hàng, từng trang một, khi tôi theo học bản Pali này, từ năm 1952 đến năm 1955 tại Hội Dharmaduta Vidhyalaya ở Colombo, Tích Lan, do Ngài Pannananda diễn giảng. Bản tài liệu thứ hai là bản dịch “The Middle Length Sayings” của Cô L. B. Horner, hội Pali Text Society, một công trình dịch thuật rất chu toàn; và bản thứ ba là bản dịch ra tiếng Nhật của bộ Nam truyền Đại Tạng Kinh. Thỉnh thoảng tôi tham khảo các bản kinh Hán Tạng tương đương nếu thấy cần thiết.

Vấn đề tìm được Hán tự tương đương với chữ Pali, thật là một vấn đề nan giải. Như biết Pancak Khandha là năm uẩn, Rùpa là Sắc, Vedanà là Thọ, Sannà là Tưởng, Sankhàrà là Hành và Vinnàna là Thức, thời dịch vừa gọn, vừa nhanh. Nhưng nếu gặp những danh từ chưa có chữ Hán tương đương là cả một vấn đề thật khó khăn và nan giải.

Các bài Kinh chữ Hán tương đương trong bộ Trung A Hàm không giúp đỡ được nhiều. Ngài Sanghadeva (Tăng Già Đề Bà) dịch Trung A Hàm vào năm 398 sau kỷ nguyên, nên nhiều danh từ Ngài dùng không được các dịch giả về sau như Ngài Huyền Trang chấp nhận. Như Vedana, Ngài Sanghadeva dịch là Giác, về sau dịch là Thọ; Savitakka, Savicara, Ngài dịch là Hữu giác, Hữu quán, về sau dịch là Hữu tâm, Hữu tứ; Phassa Ngài dịch là Cánh Lạc, về sau dịch là Xúc. Cho nên, bản Hán Tạng nhiều khi tối nghĩa và dễ phát sinh hiểu lầm, nếu chúng ta không có bản Pali tương đương.

Chúng tôi dịch Kinh Pali, không vì mục đích muốn ủng hộ hay không muốn ủng hộ một học phái nào, một lập trường nào. Mục đích của chúng tôi chỉ muốn giới thiệu những Kinh điển có thể được xem là nguyên thủy hay gần nguyên thủy nhất, để người đọc có thể tìm hiểu lời dạy chân chính của đức Phật, khỏi qua ống kính của một học phái nào, dầu là Ấn Độ, Trung Hoa hay Việt Nam. Chúng

tôi cũng không có trách nhiệm nêu lên cho độc giả rõ, đoạn nào là nguyên thủy, đoạn nào không phải nguyên thủy. Chỉ có người đọc, sau khi tự mình đọc, tự mình tìm hiểu, tự mình suy tư, tự mình quan sát, tự mình chứng nghiệm trên bản thân, mới có thể tự mình tìm hiểu và thấy đoạn nào là thật sự nguyên thủy. Trách nhiệm tìm hiểu, chứng nghiệm cá nhân là trách nhiệm của người đọc, không phải của người dịch, vì Đạo Phật là *Đạo đến để mà thấy* chứ không phải Đạo đến để nhờ người thấy hộ, *Đạo của người có mắt* (Cakkhumato), không phải Đạo của người nhắm mắt; *Đạo của người thấy, của người biết* (Passato Jānato), không phải là Đạo của người không thấy, không biết (Apassato Ajānato). Nên chỉ có người đọc mới có thể tự mình thấy, tự mình hiểu và tự mình chứng nghiệm.

Thật sự chúng tôi chỉ mong rằng quý vị hãy đọc thật kỹ và suy tư thật chín chắn những đoạn mà chúng tôi phiên dịch rồi quý vị hãy tự hỏi, những đoạn ấy có phải là những đoạn “Tiểu thừa” dành riêng cho những vị có tiểu tâm, chỉ biết tự lợi không biết vị tha, chỉ biết tự giác không biết giác tha. Như chúng tôi đã phân tích trong lời giới thiệu bản dịch tập “Đại thừa Và Sự Liên Hệ Với Tiểu Thừa”, chúng ta đừng có mắc bẫy các vị Bà-la-môn Ấn Độ giáo đã tìm cách gán cho chữ “Tiểu thừa”, để loại ra ngoài những lời Phật dạy căn bản, như một số Phật tử Đại thừa đã bị mê hoặc, không dám đọc những lời Phật dạy, vì bị gán nhãn hiệu Tiểu thừa. Bên phái Nam tông, tuy tôn thờ Tam tạng Pali, nhưng một số Phật tử cũng rơi vào một nạn tương tự, là chỉ học Luật tạng và A-tỳ-đàm tạng, bỏ rơi Kinh tạng Pali, vì xem A-tỳ-đàm tạng mới đề cập đến Đệ Nhất Nghĩa đế, còn kinh tạng chỉ bàn đến Tục đế mà thôi. Đây cũng là một lầm lạc hết sức nguy hại và nguy hiểm. Vì A-tỳ-đàm phát xuất từ Kinh tạng, và bỏ gốc để tìm ngọn thì không khác gì kẻ đi tìm lõi cây, mà chỉ mang về cành lá. Thật sự, đạo Phật đâu có phân biệt Tiểu thừa và Đại thừa, đâu có chia đôi Chân đế, Tục đế. Những sự phân chia này chỉ là hậu tác phẩm, hoặc của giáo sĩ Bà-la-môn mang danh Phật tử muốn loại bỏ những gì tinh túy nhất của đạo Phật không cho Phật tử học và tu, hay của một số đệ tử Phật muốn làm Tổ sư một giáo phái, nên đề xướng các chủ thuyết lẫn át những lời dạy nguyên thủy của đức Phật.

Thật sự chúng ta chỉ có một trách nhiệm, tìm đọc và tìm hiểu những lời Phật dạy thật sự là những lời dạy của đức Phật, và vì trách nhiệm ấy chúng tôi đã cố gắng phiên dịch Kinh Tạng Pali ra Việt ngữ. Chúng ta chỉ cần đọc, cần suy tư chín chắn và rồi chính chúng ta tự ý thức đâu là những lời dạy trung thực của đức Bổn sư của chúng ta.

Ba bài kinh cuối của tập 1 này được dịch trong dịp chúng tôi ra Huế dự lễ đại tang đức Tăng thống Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất và cũng là bồn sư của chúng tôi. Trong sự trang nghiêm chân thành của Phật tử toàn quốc đến nghiêng mình đánh lễ lần cuối cùng giác linh đại lão hòa thượng và trong sự trầm lặng suy tư của người đệ tử đối với vị bồn sư đã trọn đời hiến mình cho đạo pháp và giáo huấn hậu côn, chúng tôi phát nguyện trọn đời phiên dịch Tam Tạng Giáo Điển để đền đáp công ơn giáo huấn của Ngài. Chúng tôi tự nghĩ, đó là một cử chỉ duy nhất và có ý nghĩa nhất để đền đáp thâm ân của một đệ tử đối với vị bồn sư của mình trong cuộc đời ngũ trược ác thế này.

Tỷ Kheo Thích Minh Châu
Đại Học Vạn Hạnh, Sài Gòn, 1973

-----

*Tổng hợp - so sánh - chọn lọc từ nhiều nguồn uy tín: kinh sách, sách in, các trang mạng, ...
Xin được cảm ơn và tri ân tất cả những cá nhân đã cống hiến thời gian, công sức, của cải, tâm huyết để thu thập, đánh máy, ghi âm, lưu trữ, ấn tống và chia sẻ miễn phí những tư liệu quý giá này.*